

De achilleshiel van de veiligheidsschoen

Werken aan de

Ook de veiligste veiligheidsschoen heeft een zwakke plek. Zo'n één op de tien medewerkers maakt namelijk gebruik van steunzolen, en die kunnen de bescherming van zo'n schoen tenietdoen. Daarom komen schoenenproducenten nu zelf met oplossingen.

tekst Peter Passenier

Tot nu toe is het bezoek van de Inspectie SZW normaal verlopen. Maar helemaal aan het eind doet de inspecteur de medewerkers een opmerkelijk verzoek: "Willen jullie misschien allemaal even je schoenen uittrekken?" Als iedereen op zijn sokken staat, blijkt het waarom: enkele medewerkers hebben de zool in hun veiligheidsschoenen vervangen door hun eigen steunzool.

En dat is niet zonder risico's, zegt Pascal van Ophoven, marketingmanager bij Emma Safety Footwear. "Ten eerste verstoort zo'n zool mogelijk de antistatische eigenschappen van de schoen. Heel riskant dus voor werknemers die te maken hebben met elektriciteit, dan wel de opbouw van statische electriciteit. Die wanen zich ten onrechte beschermd door hun schoen. Maar dat is niet alles. Veiligheidsschoenen zijn vaak voorzien van een stalen neus. Die beschermen de tenen, maar als die neus helemaal wordt opgevuld door een zool, is er te weinig teenruimte. Ook dat gaat ten koste van de beschermende werking. En tot slot: steunzolen zijn vaak ook niet goed voor de slijtweerstand, de vochtopname en de vochtgiftige."

Norm

Geen wonder dat de wetgever dit probleem heeft aangepakt. Sinds 2011 is de norm EN-ISO 20345 gewijzigd. Ook al maakt de medewerker gebruik van een gecertificeerde veiligheidsschoen en ook al is zijn steunzool afkomstig van een podotherapeut of erkende podoloog, dan nog voldoet de werkgever niet per definitie aan de wet. Ook de combinatie – schoen en steunzool – moet namelijk zijn gecertificeerd.

Vandaar dat schoenenfabrikant Emma Safety Footwear komt met een oplossing: een eigen afdek materiaal voor steunzolen, de zogenoemde Ortho Cover afdek materialen. "Stel je een willekeurige steunzool voor", zegt Van Ophoven. "Daar plak je ons afdek materiaal als het ware aan vast, aan de kant waar de

voet met die zool in contact komt. Door dat materiaal blijven alle eigenschappen van de veiligheidsschoen, waaronder het antistatische karakter, intact."

Procedure

Dit vereist een goede communicatie met de podotherapeuten en podologen die de steunzool fabriceren. "Nee, die hoeven geen gebruik te maken van standaardmaterialen", zegt Van Ophoven. "Ze kunnen hun zolen gewoon fabriceren op de manier waarop ze gewend waren. Bij ons bestellen ze het afdek materiaal en de werkinstructie. Die instructie geeft aan dat minimaal 25% van de Ortho Cover aan de voorzijde niet bewerkt mag worden. Daar bestaat de steunzool alleen nog maar uit het afdek materiaal."

Volgens Van Ophoven beschermt dit systeem niet alleen de voeten van de werknemers, maar ook de juridische positie van de werkgever. "Stel dat er een ongeval plaatsvindt, en stel dat een werknemer ondanks zijn veiligheidsschoenen letsel oploopt aan zijn voeten. Ten eerste kan de werkgever dan aantonen dat hij gebruik heeft gemaakt van een gecertificeerde combinatie van schoenen en steunzool. Maar bovendien kunnen wij aan de hand van het registratienummer van de zool nagaan van welke podotherapeut of podoloog hij afkomstig is. En dus kunnen wij zien of die zijn werk heeft gedaan volgens de instructie. Mocht dat niet het geval zijn, dan staat de werkgever natuurlijk extra sterk."

Voorlichting

Een potentiële oplossing voor het probleem dus. Maar Van Ophoven benadrukt dat er nog veel energie moet worden gestoken in de voorlichting, allereerst aan de werkgevers. "Ik schat dat zo'n vijftig procent van hen überhaupt niet van de problematiek op de hoogte is. Ja, bij grote bedrijven als Shell en DSM

zwakke plek

Steunzolen in veiligheidsschoenen zijn speerpunt Inspectie

Inspectie SZW

Terug naar het voorbeeld waarmee we begonnen. Want hieruit blijkt dat het probleem ook bekend is bij de Inspectie SZW. “Die heeft de steunzolen in veiligheidsschoenen zelfs benoemd tot een van de speerpunten voor dit jaar”, zegt Van Ophoven. De inspecteurs zijn begonnen met hun inspecties. Maar volgens Van Ophoven hoeven bedrijven voorlopig niet bang te zijn voor boetes. “Neem die werkgever in het voorbeeld. Die had echt geen flauw idee wat hij verkeerd had gedaan. Dus kreeg hij een waarschuwing en moet hij de situatie voor de volgende inspectie in orde maken. Dat past ook goed bij de fase waarin we zitten: een transitiefase waarin iedere betrokkene langzamerhand meer van de problematiek begint te begrijpen. En waarin partijen komen met oplossingen: eerst concullega Steel Blue (zie S&H@work, november 2014) en nu Emma.” Het verschil: bij de oplossing van Emma kan de podotherapeut of podoloog gebruikmaken van zijn eigen steunzoolmaterialen, behalve natuurlijk de Ortho Cover. Steel Blue werkt alleen met podotherapeuten¹ die zijn aangesloten bij Toppodotherapie. En ten tweede maken deze podotherapeuten hun zolen niet zelf. Overigens hebben de oplossingen van beide producenten één ding gemeen: ze werken alleen met hun eigen veiligheidsschoenen.

Kosten

Deze ontwikkelingen zullen in de toekomst zeker een vervolg krijgen. “Veel werkgevers zijn niet op de hoogte van de risico’s van inlegzolen. Maar volgens Van Ophoven zijn er ook die hun ogen dichtknijpen. De reden: geld. “Als een medewerker zo’n steunzool privé bestelt, krijgt hij die (gedeeltelijk) vergoed door de zorgverzekering, maar bij een zakelijke steunzool zijn de kosten voor de werkgever. En die zool is vaak duurder dan de veiligheidsschoen.” «

hebben ze gespecialiseerde krachten in dienst; daar zie ik geen probleem. Maar bij het mkb hebben ze vaak geen idee – en dat is ook niet zo vreemd. Het is geen risico waar tot nu toe breed over werd uitgemeten.”

Daarnaast is ook voorlichting nodig aan dealers, met folders, meetings en workshops. “Natuurlijk sommigen van hen hebben minstens net zoveel kennis als wij en die zijn volledig van deze problematiek op de hoogte. We verkopen onze schoenen tevens via groothandelaren, en daar moeten ze ook verstand hebben van bijvoorbeeld boormachines en schroevendraaiers. Dus daar drukt onze voorlichtingstaak zwaarder.”

Noot

[1] Podoloog en podotherapeut. De namen lijken op elkaar, maar er bestaat een belangrijk verschil. Een podotherapeut heeft, net als een fysiotherapeut, een wettelijk erkende vierjarige hbo-opleiding gevolgd. Daarom is zijn titel – podotherapeut – beschermd, en die van de podoloog niet.